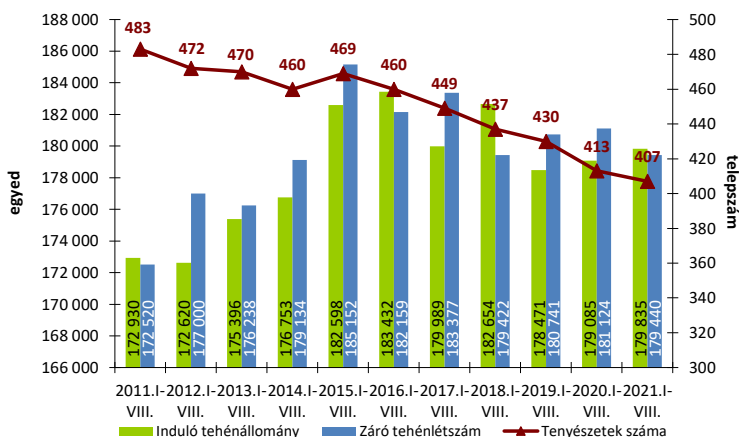
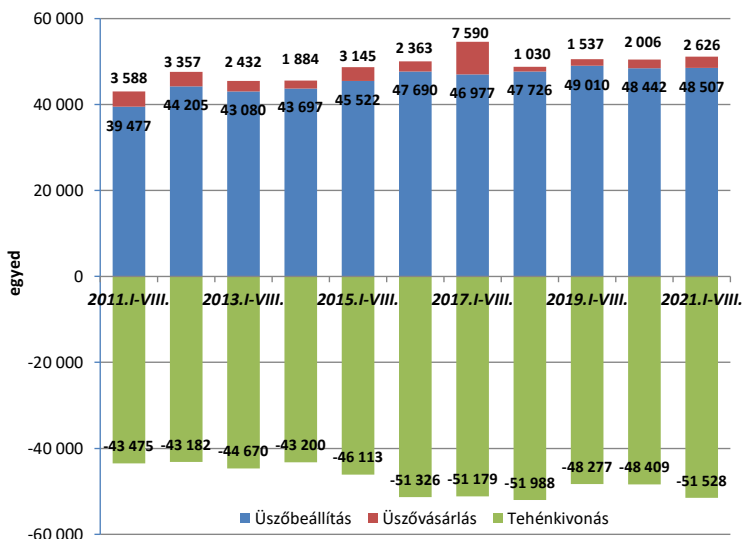

A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

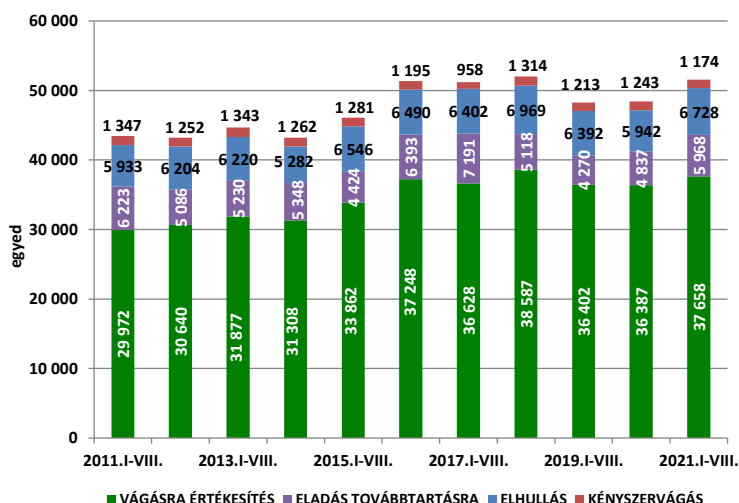
1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSZÁMA (DB, 2011-2021. I-VIII. HÓ)

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2011-2021. I-VIII. HÓ)

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2011-2021. I-VIII. HÓ)

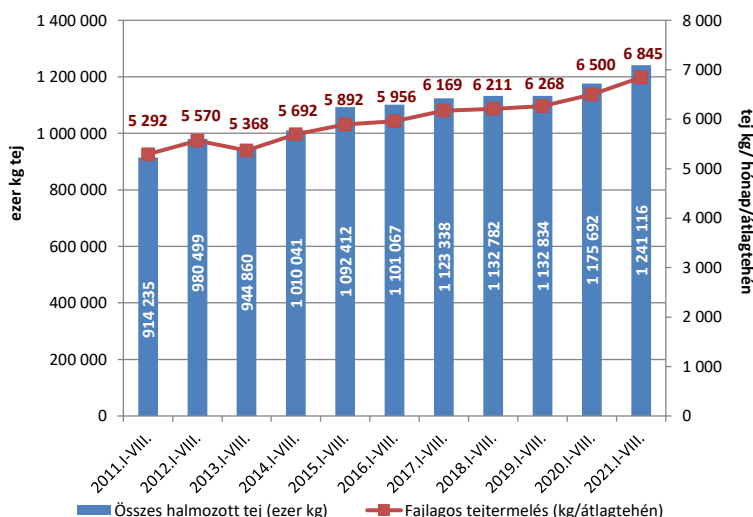

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2021 augusztusában nem változott az előző hónaphoz képest, és 6-tal (-1,5%) kevesebb, mint 2020 augusztusában. 2021. augusztus végén 1684-gyel kevesebb (-0,9%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 15,7%-kal (-76) kisebbedett, viszont 2011 augusztusa óta a záró tehenlétszám nőtt (+6.920 egyed, +4,0%). Így a telepenkénti átlagos tehenlétszám jelentősen, 357-ről 441-re emelkedett.

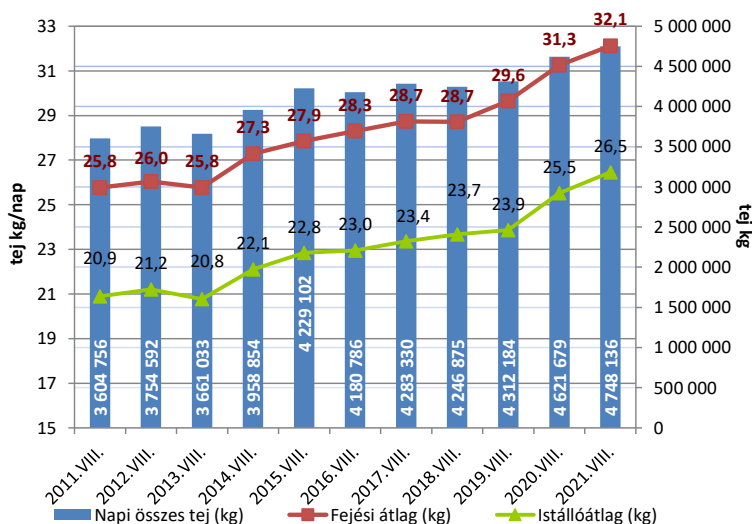
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehenlétszáma 2020-ról 2021-re – egy év alatt – gyakorlatilag stagnált (+750 tehen; +0,0%), és az állomány 2021 első nyolc hónapjában szintén nem változott (-395 egyed; -0,2%). Összességében 2021 első nyolc hónapjában a tehenkivonások száma nőtt (+3.119 egyed; +6,4%), ugyanakkor ezt többnyire ellensúlyozta az üszövásárlások növekvő száma (+620 egyed; +30,9%) és – az állománypótlás szempontjából meghatározó – stagnáló nagyságú üszöbeállítás (+65 egyed; +0,1%) 2020 hasonló időszakához képest. Így az állománykivonás mértéke valamelyest meghaladta az állománypótlását.

2021 első nyolc hónapjában az állományból kivont tehenek 73,1%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 37.658 volt), ami inkább magas aránynak számít. A tehenkivonások 2,3%-áért (1174 egyed) a kényszervágás volt felelős, ugyanakkor 13,1%-át (6.728 egyed) az elhullás tette ki, amelyek átlagos értékeknek számítanak a vizsgált időszakban. A továbbtartásra értékesített állatok aránya 11,6% (5.968 egyed) volt, amely az alacsony értékek közé sorolható. 2021 első nyolc hónapjában az induló tehenállomány 20,9%-át selejtezték, 0,7%-át kényszervágták, 3,7%-a elhullott és 3,3%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 28,7%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest magas aránynak tekinthető.

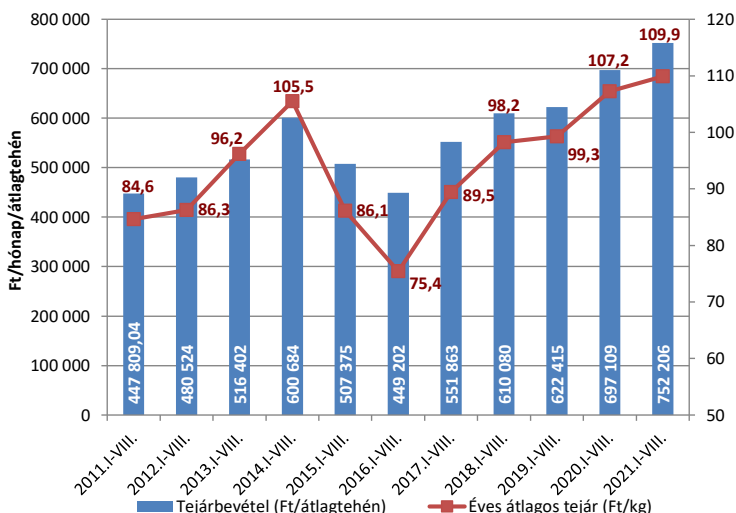
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2011-2021. I-VIII. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2011-2021. VIII. HÓ)

6. ÁBRA: TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2011-2021. I-VIII. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehének összes halmozott tejtermelése 2021 első nyolc hónapjában jelentősen nőtt (+65,4 millió kg; +5,6%) 2020 hasonló időszakához képest, és meghaladta a 1241 millió kg-ot, ami az elmúlt 10 év legnagyobb első nyolc havi halmozott tejtermelésének felel meg. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés 6.845 kg-ra nőtt (+345 kg; +5,3%), ami szintén rekord. 2011 és 2021 első nyolc hónapja közötti időszakban a fajlagos tejtermelés növekedése 29,3%-os (!) volt (+1553 kg), míg az összes halmozott tejtermelés még nagyobb mértékben, 326,9 millió kg-mal (+35,8%) emelkedett.

2021 augusztusában a napi összes tejtermelés a tavalyi év augusztusi termeléséhez viszonyítva nőtt (+126,5 ezer kg, +2,7%), így már napi közel 4,75 millió kg, ami a legnagyobb érték az elmúlt 10 évben, az augusztus 20-áig igen meleg időjárás ellenére. 2020 augusztusához képest mind a fejési átlag (+0,86 kg, +2,8%), mind az istállóátlag emelkedett (+0,94 kg, +3,7%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés 1,14 millió kg-mal lett több (+31,7%), a fejési és istállóátlag 6,35, ill. 5,57 kg-mal nőtt (+24,6%, ill. +26,7%), ami igen jelentős emelkedésnek tekinthető.

A tehemenkénti tejárbevétel 2021 első nyolc hónapjában 752 ezer Ft volt átlagosan, 7,9%-kal nőtt 2020 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év legnagyobb első nyolc havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 5,3%-os és a tej árának 2,5%-os növekedésében keresendő. 2011 első nyolc havához viszonyítva a nominális tejárbevétel kétharmadával, 66,7%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 29,3%-os és a tej árának 29,9%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási ára enyhén tovább csökkent, viszont a nyerstej kiviteli ára jelentősen, 115 Ft/kg fölé nőtt, érezhetően meghaladva a 110 Ft/kg alatti hazai árszintet. A globális és az európai uniós piacon a tej és tejtermékek értékesítési árai, valamint a tejtermékek nemzetközi tőzsdei árai valamelyest emelkedtek augusztusban, de jelentős elmozdulás továbbra sem történt.

Dr. Ózsvári László
Állatorvostudományi Egyetem